

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis

Marca, Pierre de

Parisiis, 1681

Capvt II. De collectione canonum post Concilium Chalcedonense.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14704

que ad LXXII. ex supposititiis Iulii epistolis.

IV. Quare Innocentius, Zosimus, & Leo alieni sunt ab omni dolo in proferendis canonibus Sardicensibus ac si ad Nicænam synodum pertinerent, cum auctoritate scriniorum suorum & veteris collectionis freti essent. Viri amplissimi eruditione & dignitate Cardinales Perronius & Baronius, ut horum Pontificum bonam fidem tuerentur, ex ingenio coniecerant ea illos collectione canonum usos esse quam nos olim in Ecclesia Romana extitisse testimoniis comprobavimus.

CAPVT II.

De collectione canonum post Concilium Chalcedonense.

I. **D**ECRETI Chalcedonensis ea fuit auctoritas ut canones orientalium synodorum, qui vigeabant in oriente, suscepit Ecclesia Romana, eosque adhibuerit in causarum & negotiorum ecclesiasticorum disceptatione; demptis iis quos iuribus suis officere existimabat. Quare codicem illum canonum ex quo recitati sunt canones aliquot in Concilio Chalcedonensi Romam Legati cum de-

tulissent, auctoritate Leonis Papæ confecta est & composita nova canonum collectio, quæ viguit sola in occidente per sexaginta & amplius annos, donec altera quæ accessit Dionysii Exigui, quæ in quibusdam à priore discrepat, ut mox observabimus.

II. Priorem illam, hætenus ignotam, ex codicibus duobus manuscriptis monasterii Rivipullensis in Catalonia favente numine erutam hic explicamus: quæ majoris ponderis apud nos esse debet quòd ea usi sint Gallicani Episcopi usque ad tempora Hadriani Pontificis & Caroli Magni, & unà cum Gallicanis canonibus ab Ecclesia Hispanica usurpata fuerit usque ad Sarracenorum adventum; quemadmodum etiam in Africa.

Ejus autem collectionis hæc est methodus. Incipiunt canones Nicæni. Sequuntur Ancyrani, Neocæsarienses, & Gangrenses. Deinde Sardicenses canones. Postea Antiocheni, & Laodiceni. Subjunguntur statim viginti septem canones Concilii Chalcedonensis. Deinde Carthaginenses; de quibus mox dicemus.

III. Huic collectioni præfigitur præfatio, cujus hæc sunt verba. *Canones generalium Conciliorum à temporibus Constantini cœperunt. In præcedentibus annis namque,*

persecutione fervente, docendarum plebium minime dabatur facultas. Inde Christianitas in diversas hæreses scissa est: quia non erat licentia Episcopis in unum convenire, nisi tempore supradicti Imperatoris. Ipse enim dedit facultatem Christianis liberè congregari. Sub hoc etiam sancti patres in Concilio Nicæno de omni orbe terrarum convenientes, juxta fidem evangelicam & apostolicam secundum post apostolos symbolum tradiderunt. Quatuor autem principalia esse Concilia, ex quibus plenissimam fidei doctrinam tenet Ecclesia tam de patris & filii & spiritus sancti divinitate quàm de prædicti filii & salvatoris nostri incarnatione. Prior harum Nicæna synodus est CCCXVIII. Episcoporum Constantino Augusto imperante peracta: in qua Arrianæ perfidiæ blasphemia condemnata, quam de inæqualitate sanctæ trinitatis idem Arrius asserebat. Consubstantialem Deo patri Deum filium eadem sancta synodus per symbolum definivit. Secunda synodus est CL. patrum sub Theodosio seniore Constantino-polim congregata; quæ Macedonium sanctum spiritum Deum esse negantem condemnans, consubstantialem patri & filio eundem paraclitum demonstravit, dans latiùs symboli formam quam tota Græcia & Latinitas in Ecclesiis prædicat. Tertia synodus Ephesina CC. Episcoporum sub juniore Theodosio Augusto edita; quæ Nestorium duas personas in Christo asserentem justo

anathemate condemnavit, ostendens manere in duas naturas unam Domini Iesu Christi personam. Quarta est synodus Chalcedonensis sexcentorum XXX. sacerdotum sub Mariano Principe habita; in qua Eutychem Constantinopolitanum Abbatem, verbi Dei & carnis unam naturam pronuntiantem, & eius defensorem Dioscorum quondam Alexandrinum Episcopum, & ipsum rursus Nestorium, cum reliquis hæreticis, una patrum sententia prædaminavit, prædicans eadem synodus Christum Deum sic natum de virgine ut unam personam & divinæ & humanæ confiteamur naturæ. Hæc sunt, ut prædiximus, quatuor principales & venerabiles synodi totam fidem catholicam complectentes. Sed & si qua sunt Concilia que sancti patres spiritu Dei pleni sanxerunt, posterorum quatuor auctoritatem omni manent stabilita vigore. quorum etiam gesta in hoc corpore condita continentur. In principio autem huius voluminis Nicenam synodum constituimus pro auctoritate ejusdem magni Concilii. Deinceps diversorum Conciliorum Græcorum ac Latinorum, sive quæ antea, sive quæ postmodum facta sunt, sub ordine numerorum ac temporum, capitulis suis distincta, sub huius voluminis aspectu locavimus. Subjicientes etiam decreta Præsulum Romanorum, in quibus, pro culmine sedis apostolicæ, non impar Conciliorum extat auctoritas: quatenus ecclesiastici ordinis
disciplina

*disciplina in unum à nobis coacta atque digesta
& sancti præfules paternis constringantur regu-
lis, & obedientes Ecclesie ministri vel populi
spiritualibus imbuantur exemplis. Canones au-
tem qui dicuntur Apostolorum, seu quia eosdem
nec sedes apostolica recipit, nec sancti patres
illis consensum præbuerunt, pro eo quòd ab hæ-
reticis sub nomine Apostolorum compositi di-
noscentur, quamvis in eis quedam invenian-
tur utilia, auctoritate tamen canonica atque
apostolica eorum gesta constant esse remota, &
inter apocrypha deputata.*

IV. Priorem hujus præfationis par-
tem Isidorus Hispalensis retulit in librum
sextum originum cap. xv. Etenim cum
sibi proposuisset eo capite de canonibus
Conciliorum agere, solenneque illi sit
laudabiles locos, qui suo instituto con-
ducunt, tacitis auctoribus in opus illud
congerere, (quo nomine ab eruditissima
maiorum consecutus est laudem) more illo
suo hunc quoque centonem aliis addidit,
& iisdem verbis præfationem illam ex par-
te transcripsit. Si quis autem pervicaciter
contendere velit ex Isidorò potiùs de-
promptam hanc præfationem, omnino se
victum fatebitur si seposito dimicandi stu-
dio perpendat præfationis corpus esse in-
tegrum, aliquot periodos complectens
uno spiritu cum prioribus conjunctas;

quæ tamen defunt apud Isidorum, qui ex loco laudato decerpfit quod sibi commodum videbatur. Deinde ultima verba excerpti quod est apud Isidorum, ista nempe, *Quorum etiam gesta in hoc opere condita continentur*, nullius operæ sunt in libris originum; imò verò apertè falsa, cùm in eo volumine nec canonum nec Conciliorum acta contineantur. Quare prudenter obfervavit vir eruditus in scholiis hujus loci: *Hæc omiffa oportuit*. Quæ sanè verba in præfatione leguntur opportunè, quia præfixa est collectioni canonum. Vnde exscriptor qui juffu Isidori in origines hunc locum transtulit, manifestè hallucinatus est non omittendo verba hæc, quæ in volumine canonum sunt aptiffima, sed ab originibus prorsùs aliena. Pars ultima præfationis, quæ reprobat canones Apostolorum, transcripta est à Gratiano ex Isidoro. qua de re capite fequenti dicemus.

Dist. 16. c. 1.
Canones.

V. Ex hac collectione Symmachus Papa in sexta fynodo Romana habita anno DIV. citat duos canones fynodi Gangrenfis ex versione antiqua quæ est in hac collectione. Vnde *apostolica auctoritate hos canones conditos* ait; quoniam etsi provincialis effet fynodus Gangrenfis, tamen cùm auctoritate sedis apostolicæ jam effet in occi-

dente recepta, perinde erat ac si ab initio eadem auctoritate canones suos constituisset. Neque enim confugiendum est ad conjecturas quas adhibet Baronius, qui putat Osum Cordubensem legatione Romana functum huic synodo interfuisse. Recensetur quidem ille in epistola synodica, sed permistus aliis Episcopis, & inter ultimos. quod non congruit dignitati sedis apostolicæ.

CAPVT III.

De discrimine collectionis istius & Dionysianæ.

IN eo primùm differunt hæ duæ collectiones, vetus & Dionysiana, quòd diversis canonum Græcorum translationibus utantur. In vetere quippe interpretatio canonum Græcorum eadem est omnino cum illa quam Isidori collectio præfert, quæque usurpatur in libris Capitularium; ut ex studiosa earum inter se collatione didicimus. Planè Dionysiana versio videtur esse accuratior & verbis magis affixa. Sed altera est elegantior; & verba quædam si alicubi dissimulet, alibi sententiam veram canonis, alioquin obscuri, feliciter patefacit. Hæcque est illa translatio cujus obscuritate adductum se